

være saa mislige, at dens Aktiver, rettelig beregnede, i Virkeligheden ikke dække dens Passiver, men saadanne Sparekasser ville naturligvis dog derfor altid besidde en stor Del gode og verdifulde Aktiver, paa hvilke de kunne erholde de Laan, som her stilles den i Udfigt. Men vilde det nu virkelig være rigtigt, om Staten saaledes skulde medvirke til at undbringe disse Aktiver, som burde komme de egentlige Sparere til Gode, fra deres rette Anvendelse og bidrage til, at saadanne Sparekasser, ved at fortsætte en Existent, som dog i Længden ikke kan holdes, synke dybere og dybere ned i det og blive mindre og mindre i Stand til at fyldestgjøre Interessenternes retmæssige Krav. Det er Betragtninger, som synes mig at ligge overmaade nær ved denne Sag. Jeg ser, som jeg har sagt, ikke rettere, end at det for hele Sparekasselinstitutionen maa være meget lidet ønskeligt, om en Lov som den her foreslaaede skulde blive vedtagen, og naar man taler om, at man bør hjælpe Sparekassernes Debitorer, maa man dog heller ikke tabe af Syne, at Tidens Tryk dog virkelig hviler paa mange Andre end paa dem, der skyldes til Sparekasserne. Det hviler foruden paa mange andre Klasser, ogsaa paa en stor Mængde Landeieendomsbesiddere, som ikke ere og ikke kunne ventes at komme i noget Forhold til Sparekasserne, med mindre man vilde udstrække sin Liberalitet mod Sparekasserne saa vidt, at man vilde fortrække dem med Penge ogsaa til at gjøre nye Udlaan. Som det allerede er bemærket af den sidste ærede Tale, og som det jo iøvrigt er bekendt nok, er jo Kreditforeningspapirernes Kurs i de senere Aar sunket meget betydeligt, og de ere jo i Virkeligheden ikke Andet end et Udtryk for den almindelige og gængse Rentefod. I Almindelighed maa alle Landeieendomsbesiddere, der nu optage Laan hos Kreditforeningerne eller andet Steds, saaledes betale en forholdsvis høj Rente. Men er der Nogen, som kan finde det rimeligt og fornuftigt, at man skal begynde nogle Enkelte, som ere saa heldige, at de ere komne i Forbindelse med Sparekasserne, ved at yde dem en extraordinær Hjælp fra Statens Side til at erholde Penge paa billigere Betingelser end de almindelige? Man maa jo dog sige, at Sparekassernes Debitorer, da de stiftede deres Laan, ikke kunne have været ganske blinde for, at de Penge, de erholdt, ikke kunde betragtes som lige saa faste som andre Prioriteter, der i Almindelighed betragtes som saadanne. Man kan jo dog ikke tro, at man, fordi man henvender sig til en hvilken som helst Sparekasse, den være bestyret, som den være vil, og dens Reserfefond være saa lidet, som det være vil, skal kunne erholde et lige saa sikkert og fast Laan, som man erholder, naar man faar en Prioritet af offentlige Stiftelser. Jeg kan altsaa ikke tro, at man vil kunne komme til at gaa ind paa ad den Vej, som man her har tænkt sig, at komme det Tryk, hvorunder Landet nu lider, til Hjælp. Jeg kan ikke tro, at

det skulde være den rette Maade, men jeg vil derfor ikke foreslaa, at man uden Videre skulde forsøge dette Lovforslag. Jeg kan meget villig indrømme, at den Gjenstand's Bigtighed, som her er Tale om, at den store Interesse, som dette Spørgsmaal naturlig vækker hos Befolkningen, gjør det værdigt til en alvorlig Prøvelse, og jeg skulde for mit Vedkommende i høj Grad ønske, om Regjeringen vilde finde sig foranlediget til at underkaste alle de Forhold, som vedkomme den nærværende Tid's Tryk navnlig paa Agerbruget og Landbostanden, en alvorlig og grundig Undersøgelse og endog træffe færegne Foranstaltninger til, f. Ex. ved en dertil udnævnt Kommission, at faae en saadan Undersøgelse bragt i Stand. Det var jo muligt, at der dog deraf kunde bringes noget Nyttigt frem. Jeg finder dernæst ogsaa, at da vi nu engang have dette store Overflud i Statskassen, som den nu vedtagne Finantslov vil skaffe os, er det ganske naturligt, at man tænker paa, om ikke dette Overflud, efterhaanden som det kommer til Disposition, kunde ved Siden af at gjøres frugtbringende for Finantserne tillige anvendes paa en Maade, som kunde lette Omsætningsforholdene i Landet, og jeg tvivler heller ikke om, at den høitærede Finantsminister vil have sin Opmærksomhed henvendt derpaa. Jeg vilde finde det overmaade naturligt, om en Del af det, der i Aarets Løb indvindes for Finantserne, og som skal anvendes paa en frugtbringende Maade, blev anvendt f. Ex. til Indkjøb af Kreditforeningsobligationer. Det vilde jo utvivlsomt bidrage til at hæve Prisen paa disse Obligationer og derved indirekte til at faae den almindelige Rente til at synke. Naturligvis veed jeg jo vel, at de, som have interesseret sig for dette Lovforslag, ville ikke være tilfredse med, at man saaledes henviser til en Forholdsregel, som vilde virke saa langsomt som et saadant begyndende Indkjøb af Kreditforeningens Obligationer, eller til Undersøgelser, som jo skulle have Tid, og med Hensyn til hvilke man ikke veed, hvilket Resultat de ville fremkalde. Man vil sige, at der trænges til øieblikkelig Hjælp, at der er Fare ved ethvert Ophold, men er man da i Virkeligheden saa vis paa, at den kommende Termin, som der henvises til, vil medføre alle de Forlegenheder og alle de Banskfæligheder, man forunder. Det er jo dog i Virkeligheden umuligt at forudsjæ med nogen Bestemthed, og jeg kan ikke lade være med Hensyn til den Frygt, man i den Henseende nærer, at bede om, at man dog vil lægge noget Mærke til de Data, som ere fremdragne til Beroligelse i saa Henseende, navnlig til den Oplysning, der blev givet i det andet Thing af den høitærede Finantsminister om, at, medens der i December Termin 1877 af Nationalbanken var udlaant til Sparekasserne en Sum af omtrent 7 Millioner Kr., er deraf i Løbet af Januar Maa- ned blevet afbetalt 4,300,000 Kr. Jeg kan dertil sige, at der siden den Tid endnu er blevet afbetalt